

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/18/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616202880
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Šulajová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2017:6616202880.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Renátou Šulajovou vo veci starostlivosti o maloletú V. S., narodená XX.XX.XXXX, bytom ako rodičia, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odbor sociálnych služieb a rodiny, dieťa rodičov: matka Q. S., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom Č. O. XXX, prechodne bytom V., W. XX, štátne občianstvo SR, zast. JUDr. Bronislava Garajová, advokátka so sídlom Poltár, Železničná 291 a otec W. S., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom Č. O. XXX, štátne občianstvo SR, zast. Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát so sídlom Lučenec, M. Rázusa 19, v konaní o zmenu zverenia, takto

rozhodol:

M e n í s a rozsudok Okresného súdu Lučenec číslo konania 7P/71/2014-29 zo dňa 05.12.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.01.2015 v časti úpravy práv a povinností k maloletej V.D. S., narodenej XX.XX.XXXX.

Súd s c h v a ľ u j e dohodu rodičov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej V. S., narodenej XX.XX.XXXX v tomto znení:

Maloletá V. S., narodená XX.XX.XXXX s a z v e r u j e do výchovy a starostlivosti matky Q. S..

Otec W. S. s a z a v ä z u j e platiť výživné na maloletú V. S. mesačne vo výške 90,--Eur, vždy mesačne vopred do 20.-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

U p r a v u j e s a styk otca W. S. s maloletou V. S. tak, že otec si prevezme maloleté dieťa každý párný piatok o 17.00 hodine pred domu matky a vráti ho v nedeľu o 16.00 hodine na tom istom mieste.

Otec si prevezme maloleté dieťa každý utorok a každý štvrtok o 15.00 hodine pred domu matky a vráti maloletú v ten istý deň o 17.00 hodine na tom istom mieste.

Otec si prevezme maloleté dieťa každý rok od 1.júla do 15.júla a od 1.augusta do 15.augusta tak, že otec si maloleté dieťa prevezme 1.júla a 1.augusta o 15.00 hodine pred domu matky a vráti ho 15.júla a 15.augusta o 15.00 hodine na tom istom mieste.

Otec si prevezme maloleté dieťa každý párný rok 24.decembra o 12.00 hodine pred domu matky a vráti ho 27.decembra o 17.00 hodine na tom istom mieste. Každý nepárný rok si otec maloleté dieťa prevezme 27.decembra o 12.00 hodine pred domu matky a vráti ho 5.januára o 17.00 hodine na tom istom mieste.

Takto upravený styk s ú rodičia p o v i n n í dodržiavať, matka na styk dieťa vždy s otcom vopred pripraviť a otec v stanovené termíny dieťa od matky prevziať a vrátiť jej ho v poriadku.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

Matka maloletého dieťaťa Q. S. je p o v i n n á nahradiť Slovenskej republike trovy konania vo výške 2 017,88 Eur v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Otec maloletého dieťaťa W. S. je p o v i n n ý nahradiť Slovenskej republike trovy konania vo výške 125,79 Eur v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podaným návrhom zo dňa 09.03.2016 sa matka maloletého dieťaťa domáhala zmeny rozsudku Okresného súdu Lučenec číslo konania 7P/71/2014-29 zo dňa 05.12.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.01.2015 tak, že maloletá bude zverená do jej osobnej starostlivosti a otec bude zaviazaný platením výživného. Uviedla, že rozsudkom spisová značka 7P/71/2014 bolo jej manželstvo s otcom maloletého dieťaťa rozvedené a maloletá bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v dvojtýždňových intervaloch. Striedavá starostlivosť prebiehala bez problémov až do konca mesiaca január 2016, kedy maloletá začala plakať, že nechce chodiť k otcovi a stalo sa, že sa aj dvakrát na protest pokakala. Taktiež sa zdôverila učiteľkám v materskej škole, že ocko pije, a že ho nemá rada, a chce bývať u nej. Z uvedeného dôvodu podala predmetný návrh.

2. Na pojednávaní súdu dňa 16.02.2017 matka uviedla, že v súčasnosti maloletá keď má ísť na druhý deň k otcovi, tak si večer zoberie plyšákov a plače, z dôvodu že ona tam nechce ísť, nakoľko sa tam hrá len na tablete. Maloletá jej vždy hovorí, že otec sa s ňou nehrá. V súčasnosti maloletá nenavštevuje žiadnych odborných lekárov, čo sa týka pomôčovania, na noc používa plienku, aj keď je u nej a v noci ju tiež budí. Taktiež poukázala na to, že z troch správ, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise, a to od Q.. O., V.. Z. ako aj V.. Z. jednoznačne vyplýva, že striedavá osobná starostlivosť nie je vhodná, pričom sa zhodujú však na tom, aby vzťah otca s dieťaťom sa udržiaval.

3. Otec maloletého dieťaťa žiadal návrh zamietnuť. Uviedol, že je toho názoru, že striedavá osobná starostlivosť prebieha v poriadku a je to jediné správne riešenie pri výchove dieťaťa. Má možnosť každý deň prísť pre dieťa do škôlky pretože už o 15.00 hodiny, najneskôr o 15.15 hodiny je už vL.. Úplne vylučuje, že by požíval alkoholické nápoje aj preto, že pracuje ako vodič z povolania a nemôže si to dovoliť. Čo sa týka správania maloletej, stalo sa, že dieťa sa nechcelo vrátiť k matke s tým, že chce zostať u neho. Taktiež mu maloletá hovorí, že by chcela byť častejšie a dlhšie s ním. Poukázal na to, že v minulosti ho matka požiadala, aby sa striedavá starostlivosť realizovala vždy po dvoch až troch dňoch, nakoľko tak nastupuje do práce a potom má zase voľno. On s tým súhlasil. Pokiaľ matka uvádza, že dieťa je podráždené, podľa neho dôvodne, pretože často krátko sa striedajú pri jej výchove a vlastne dieťa nikdy nevie, kde sa zobudí. Viackrát žiadal matku, aby sa vrátili k výkone striedavej osobnej starostlivosti ako bola určená rozsudkom, t. j. v dvojtýždňových intervaloch, avšak matka to odmietla, nakoľko v súčasnosti robí v potravinách, ale neskôr bude robiť v pohostinstve. Je pravdou, že keď má dieťa horúčku, máva kŕče, avšak doma má Diazepan proti kŕčom a môže mu ho podať. Problém však je, že matka mu odmieta odovzdať zdravotný preukaz dieťaťa s odôvodnením, že ona s ním pôjde k lekárovi.

4. Na pojednávaní súdu dňa 16.02.2017 uviedol, že nie je pravdou, že by sa maloletej nevenoval, keď je vo vnútri, tak rada si kreslí, potom spoločne stavajú lego. Poukázal na to, že po vyšetrení u znalkyni mu maloletá povedala, že to ako má odpovedať jej povedala teta doktorka. V súčasnosti vzťah s matkou maloletého dieťaťa nie je dobrý, kým nebol súd o maloletú, bolo to normálne, avšak v súčasnosti si píše len sms. Otec maloletej k správe od Q.. O. poukázal na to, že je to správa všeobecnej detskej lekárky a jej vyjadrovanie sa k striedavej starostlivosti je irelevantné.

5. Kolízny opatrovník prešetril pomery u oboch rodičov, pričom uviedol, že v dobe návštevy otca bola prítomná maloletá, ktorá bola spokojná, v izbe mala hračky, hrala sa. Obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na riadnu výchovu o dieťa. Na pojednávaní súdu dňa 16.02.2017 uviedol, že striedavá osobná starostlivosť funguje od apríla 2016 čo je takmer rok, pričom prebieha bez problémov, ani jeden z rodičov za 10 mesiacov neprišiel na úrad so sťažnosťou, že dieťa plače, nechce ísť k otcovi a podobne. Matka tvrdí, že dieťa plače, možnože len ten večer predtým ako má ísť k otcovi, avšak povinnosťou obidvoch rodičov je pripraviť dieťa pre druhého rodiča. Na pojednávaní súdu dňa 14.09.2017 kolízny opatrovník uviedol, že opätovne prešetrili pomery u obidvoch rodičov, pričom maloletá má vytvorené podmienky pri oboch rodičov, má rovnako rada aj jedného, aj druhého. Vzhľadom

na nariadené znalecké dokazovanie a jeho výsledky doporučili, aby súd naň prihladol a zveril dieťa do výchovy a starostlivosti matky a upravil styk otca s maloletou a určil výživné.

6. Maloletá na pojednávaní súdu dňa 14.09.2017 bez prítomnosti rodičov a ich zástupcov, za účasti kolízneho opatrovníka uviedla, že nechce ísť k ockovi, lebo ten jej robí zle, u maminky je lepšie, lebo tam má kamarátky a pri ockovi nemá. Prialo by si, aby bola len pri mamine.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, maloletého dieťaťa, svedkov Y. J., W. O., U. J., Q. F., znalkyni V. Z., prečítaním rozsudku Okresného súdu Lučenec číslo konania 7P/71/2014-29, správ z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, lekárskeho správ od Q. O., Q. O., Q. B., správ z Materskej škôlky, potvrdenia o príjme otca maloletého dieťaťa, záverov Znaleckého posudku č. 9/2016, vypočutím znalkyne V. Q. Z., záverov Znaleckého posudku znalkyne PhDr. Q. O.S. č. 10/2017, záverov poradenskej psychologičky Q. H. J., listinných dôkazov preukazujúcich príjem a výdavky matky, otca a zistil nasledovný skutočný stav:

8. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec číslo konania 7P/71/2014-29 zo dňa 05.12.2014 bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené. Ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností bola schválená rodičovská dohoda tak, že maloletá bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v dvojtýždňových intervaloch. Výživné vzájomne rodičom nebolo určené. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.01.2015.

9. Kolízny opatrovník prešetril pomery u rodičov dieťaťa trikrát, a to dňa 22.03.2016, dňa 25.01.2017 a dňa 24.07.2017, súdu podal písomné správy, z ktorých má súd preukázané, že matka dieťaťa býva v dvojizbovom prenajatom byte, kde má maloletá zariadenú samostatnú izbu. V byte bolo čisto, nedostatky zistené neboli. Za byt platí inkaso v sume 200,--Eur, je nezamestnaná, v evidencii úradu práce a mesačne poberá dávky v hmotnej núdzi 189,--Eur. Okrem toho je zamestnaná na Dohodu o vykonaní práce v potravinách STELL a jej príjem je cca. 66,--Eur mesačne. Pri šetrení sa matka vyjadrila, že v súčasnosti sa striedava osobná starostlivosť realizuje v dvojtýždňových intervaloch, a to od apríla 2016. Otec maloletej býva v päťizbovom poschodovom rodinnom dome, kde mesačne platí inkaso 115,--Eur. V čase šetrenia v marci 2016 maloletá bola doma, bola spokojná, čisto oblečená, hrala sa v izbe, kde mala hračky. Otec pri šetrení uviedol, že trvá na tom, aby bola zachovaná striedavá osobná starostlivosť. Je zamestnaný v Slovenskej pošte ako vodič z povolania, soboty, nedele nepracuje a jeho čistý mesačný príjem je cca 476,--Eur. Zo správy kolízneho opatrovníka, doručenej súdu dňa 04.08.2017 má súd preukázané, že šetrenie v rodine bolo vykonané dňa 24.07.2017. Menovaná bola v čase šetrenia doma sama. Býva v 3 - izbovom byte, ktorého vlastníkom je jej priateľ Y. J.. V byte je zariadená obývací izba, spálňa, detská izba a kuchyňa. Byt je zariadený moderným nábytkom. Maloletá má zariadenú samostatnú izbu, v byte čisto, nedostatky neboli zistené. Maloletej matka pokúpila veci do školy, má dve tašky a v detskej izbe má písací stolík, poschodovú posteľ a skrine na osobné veci. Za byt platia mesačne inkaso v sume 200,--Eur. Pani S. žije v spoločnej domácnosti s priateľom Y. J.Š., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je zamestnaný ako vodič autobusu SAD J. a jeho čistý mesačný príjem je cca 600,--Eur. Pani S. je zamestnaná v potravinách STELL pracovisko V. a jej čistý mesačný príjem je cca 330,--Eur + prídavky na dieťa v sume 23,52 Eur. Okrem toho poberá príspevok z ÚP,SVaR Lučenec, pracovisko V. mesačne v sume 120,-- Eur. Matka maloletého dieťaťa sa pri šetrení vyjadrila, že trvá na podanom návrhu. Matka sa dňa 01.08.2017 dostavila na tunajší úrad v V. v doprovode s maloletou V., ktorá sa vyjadrila, že chce bývať s matkou a otca chce navštevovať, uviedla, že pri mamine je jej lepšie, má tam kamarátky W. Q. a W. S., pred ockom sa to bála povedať, že chce bývať u maminky. Dňa 31.07.2017 tunajší úrad vykonal šetrenie v rodine otca maloletého dieťaťa u pána W. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Č. O. Č.. XXX. Menovaný bol v čase šetrenia doma spolu s maloletou V.. Pán S. býva v 5-izbovom poschodovom rodinnom dome. Rodinný dom je zariadený moderným nábytkom. Na prízemí je zariadená hostovská iba a na poschodí sú zariadené kuchyňa spojená s obývacou izbou, spálňa a 2 detské izby. Maloletá V. má zariadenú samostatnú detskú izbu, má tam pekný moderný nábytok, váľandu, písací stolík, skrine na osobné veci a zámok, kde si odkladá hračky. Mesačné náklady na domácnosť má v sume 123,--Eur. V spoločnej domácnosti žije so snúbenicou Q. F., nar. XX.XX.XXXX a jej synom V. F., 16-ročným študentom 2.ročníka OA J.. Maloletá bola v čase šetrenia doma, sedela s otcom v obývačke na váľande túlila sa k otcovi a hladkala ho po ruke. Uviedla, že bola s otcom na dovolenke pri mori a potom išli na svadbu do Modry. Tešila sa domov k psíkovi K.. Na otázku kolízneho opatrovníka s kým by chcela bývať uviedla, že narovnať s obidvomi. Maloletá sa vyjadrila v prítomnosti otca. Pán S. uviedol, že matka počas celej doby ako boli na dovolenke dcére nezavolať a nespýtala sa, či je zdravá a ako sa

má. Otec maloletej pri šetrení uviedol, že maloletá je u neho spokojná, vyhovuje mu, že je dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti a chcel by, aby to tak aj do budúcnosti ostalo. Pán S. je zamestnaný v Slovenskej pošte J. ako vodič z povolania, soboty a nedele nepracuje a jeho čistý mesačný príjem je cca 512,--Eur. Iný príjem nemá.

10. Zo správy z Materskej školy, W. XX, V. zo dňa 29.03.2016 má súd preukázané, že správanie maloletej je primerané jej veku, úctivé, srdečné k učiteľkám, je kamarátska, nevyvoláva konflikty, nie je utiahnutá. Spolupráca s rodičmi je vyhovujúca, o dieťa sa zaujímajú, aj každým dňom sa informujú o jej správaní. Do materskej školy chodí vždy čisto oblečená a upravená. Dieťa sa vždy teší na pobyt u otca, pri príchode otca do materskej školy maloletá vybehne do šatne, vyobjíma otca, nie je vidieť ani najmenší náznak, že dieťa ide k otcovi s nechutou.

11. Z lekárskej správy Q. X. O. zo dňa 07.04.2016 má súd preukázané, že maloletá mávala opakované infekcie horných dýchacích ciest sprevádzané vysokými teplotami, kedy mala ja febrilné kŕče, za účelom ktorých bola v sledovaní detským neurológom. Vzhľadom na zdravotné ťažkosti lekárka odporučila starostlivosť matky s určením návštev u otca.

12. Z lekárskej správy V. U. Z., klinickej psychologičke zo dňa 11.05.2016 má súd preukázané, že dieťa je psychologicky vedené na ich pracovisku z dôvodov reaktívnych porúch správania psychogénneho charakteru po rozvoze rodičov a realizácii striedavej starostlivosti. V závere psychologičky konštatuje, že v súčasnom výchovnom prostredí je dieťa adaptované, má pozitívne vzťah i k otcovi, no však na dlhšie časové úseky nie je psychicky pripravená.

13. Q. Y. B. súdu podala správu, že maloletá bola v sledovaní ambulancie od 7/2012 pre febrilné kŕče, kontroly boli každé tri mesiace, avšak v mesiaci máj 2016 bola vyradená z ambulancie.

14. Z výpovede svedka Y. J., druhá matky maloletého dieťaťa má súd preukázané, že večer, keď dieťa má ísť k otcovi plače, drží sa matky a veľmi zle sa na to díva. Podľa jeho názoru sa otca bojí. V roku 2014, keď doniesol maloletú na Vianoce bol v podnapitom stave.

15. Z výsluchu svedkyne W. O. vyplýva, že je učiteľkou maloletej V., pričom ju učí od 02.09.2015 stále. Maloletá v škôlke nemá zdravotné problémy čo sa týka pomočovania, keď je u matky nosí ju do škôlky matka, aj chodíva pre ňu, a keď je u otca, tak otec ju vodí do materskej školy a chodíva pre ňu. Z jej pohľadu má maloletá rada oboch rodičov, nakoľko na nich rovnako reaguje. V kolektíve detí sa nikdy nevyjadrovala negatívne o žiadnom z rodičov, vždy iba pozitívne. Nikdy sa nestalo ani, že by otec pre maloletú prišiel pod vplyvom alkoholu, alebo, že by na neho negatívne reagovala. Svedkyňa poukázala na to, že správu, ktorú vypracovala ešte dňa 29.03.2016 čo sa týka jej obsahu platí aj v súčasnosti.

16. U.Á. J. ako svedok uviedla, že je bývalou susedkou matky dieťaťa a susedou otca dieťaťa. Do domácnosti otca dieťaťa nechodí, ale ako susedia sa rozprávajú na dvore. Ona vníma vzťah maloletej k otcovi a opačne veľmi dobre. Keď je otec s maloletou vonku nikdy na ňu nekričí, hrajú sa spolu. Keď je vonku stále je s otcom. Otca maloletej nikdy nevidela opitého, myslím si, že normálne je, keď je nejaká oslava. Čo sa týka matky maloletej, túto videla raz opitú v dedine, keď bola oslava, asi pred tromi rokmi.

17. Q.Y. F. ako svedok uviedla, že je priateľkou otca maloletého dieťaťa, pričom s otcom maloletého dieťaťa žije v spoločnej domácnosti len dva týždne, keď tam nie je maloletá V. a cez víkendy sú stále spolu. Stretáva sa aj s maloletou počas víkendov, a vidieť, že s otcom je šťastná. Nikdy nebola svedkom, že by maloletá otca odmietala. Čo sa týka pomočovania, vie o tom, že otec maloletej si díva budík na polnoc, aby ju zobudil a išla sa vycikať.

18. Zo záverov Znaleckého posudku č. 9/2016 znalkyne V. Q. Z. má súd preukázané, že k matke dieťa prezentuje vysoké zastúpenie kladných citových vzťahov, a to prichádzajúcich aj vychádzajúcich. Dieťa si je vedomé, že ho matka má rada. Dieťa neprezentovalo žiadne záporné city voči matke ani prichádzajúce, ani vychádzajúce. Vo vzťahu k otcovi maloletá prezentuje nízke zastúpenie kladných vzťahov, kde ide o prevahu vychádzajúcich kladných citov od dieťaťa k otcovi a nižšie zastúpenie prichádzajúcich kladných citov od otca k dieťaťu. Dieťa k otcovi neprezentuje žiadne prichádzajúce a vychádzajúce záporné city. K osobe matky znalkyňa uviedla, že má sklon k impulzívnym reakciám v záťažových situáciách. Kvalita spracovávania je často menej adekvátne, najmä v komplexných

situáciách. Tento typ voľného či chybného spracovávanía vedie k problémom v adjustácii. Osoba matky má sklon správať sa spôsobom, ktorý je v zhode so spoločenskými požiadavkami alebo očakávaniami. Otec dieťaťa má menšiu osobnostnú zrelosť, ktorá sa prejavuje v menšej citlivosti k záujmom a potrebám druhých. Je náchyľnejší dezorganizovať sa pri mnohých každodenných stresoch. V prípade sociálnej neakceptácie jeho osoby v prostredí sa môže objaviť depresívna epizóda. Kontakt s realitou je aktuálne zachovaný, aj keď je mierne naznačená oslabenosť v pružnosti v presune pozornosti a vo flexibilitate spracovávanía, čo môže signalizovať dôsledok nadmerného požívanía alkoholických nápojov.

19. Súčasné rozporné vzťahy rodičov dieťa destabilizovali a neurotizovali. Pozorovaním počas znaleckého vyšetrenía boli detekované známky frustrácie dieťaťa až emočné deprivácie a taktiež neurotický terén, ktorý je zachytený aj v anamnéze dieťaťa (pomočovanie). Samotný režim striedavej výchovy dva dni u matky, dva dni u otca, resp. tri dni vystavilo dieťa negatívne emočnému prežívaníu a potrebe stabilnejšieho výchovného prostredía. Striedavá výchova v takomto režime bola pre nízky vek dieťaťa a pre rozporné vzťahy rodičov pre dieťa zaťažujúca. Ani súčasné realizovanie striedavej výchovy v dvojtýždňových intervaloch nie je pre dieťa emočne vyhovujúce, pretože dieťa potrebuje dosýtenie svojho vzťahu s matkou, čo je možné dosiahnuť len trvalejším a stabilizovaným vzťahom s matkou. Z tohto dôvodu dieťa v súčasnosti inklinuje viac k matke a pozitívne sa k nej prikláňa, a vo vzťahu k otcovi sa správa len s pasívnym prispôsobením s malou mierou pozitívneho emočného príklonu.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené znalkyňa navrhla, že na vytvorenie vhodného prostredía na výchovu maloletej má väčší predpoklad matka dieťaťa. V súčasnom období keď je dieťa destabilizované, nie je pre neho vhodná striedavá výchova. V prípade zverenia matke znalkyňa doporučila udržiavať kontakt s otcom jeden víkendový deň v dvojtýždňových intervaloch, prípadne spoločný čas rodičov a dieťaťa raz týždenne v rozmedzí cca dvoch hodín počas pracovných dní v popoludňajších hodinách.

21. Z dôvodu, že k znaleckému posudku znalkyne V.. Q. Z. boli podané námietky zo strany otca, súd ju aj na pojednávaní vypočul.

22. Znalkyňa V.. Q. Z. na pojednávaní súdu k svojmu Znaleckému posudku č. 9/2016 uviedla, že v plnom rozsahu zotrváva na záveroch svojho znaleckého posudku. Dieťa prezentovalo počas znaleckého vyšetrenía pozitívne vzťahy k otcovi aj k matke, ale s väčším príklonom k matke. To, že sa dieťa nevyjadruje záporne o svojich rodičoch je známkou toho, že dieťa rozchodom rodičov nie je vysporiadané s touto situáciou a je emočne deprimované. Ona má rada obidvoch rodičov, ale viac sa prikláňa k matke. Dieťa povahovo nepôjde do otvoreného konfliktu, ona je nastavená tak, že pôjde do pasívneho prispôsobenia sa. Ona sa síce pasívne prispôsobí, ale emočne nie je dobre dosýtená. Nebojí sa o vzťah dieťaťa a otca. Otec má veľkú potrebu vzťahu k tomu dieťaťu tým ako je on osobnostne vybavený, on sa snaží s tým dieťaťom naozaj držať intenzívny vzťah. To, že dieťa by bolo viacej s matkou, nebojí sa toho, že by to obmedzilo vzťah otca s dieťaťom. Závery znaleckého posudku nepokladá za úpravu, ktorá bude trvať večne, ale na určité obdobie. Tým, že maloletá nastúpi do školy, dôjde tam k výraznej zmene. Potom to už dieťa znesie, že bude môcť byť dlhšie s otcom, samozrejme po prehodnotení. Tým, že dieťa začne chodiť do školy, kde sa bude musieť vedieť presadiť, bude vedieť už povedať svoj názor aj potreby, napríklad aj mame, že chce byť dlhšie s ockom a podobne. Dieťa je viac smutnejšie ako radostnejšie, čo musia rodičia uznať, je menej spontánne, má zábrany vyjadriť sa o sebe, malá ustupuje, aby neuškodila ani ockovi ani maminke. Vylučuje násilie zo strany matky k dieťaťu, tak ako aj násilie zo strany otca voči dieťaťu. Najhlavnejší problém je v tom, že otec uplatňuje svoje práva, svoje potreby ona chce uplatniť to, čo vidí, v klinickom stave ako potrebné pre dieťa. Nie je problém vzťah matky s dieťaťom ale cítenie dieťaťa, cítiť sa bezpečne isto a veľmi pohodovo s tou matkou. Toto nemá dieťa dosýtené. Otec si veľmi púta dieťa k sebe, čo sa zdá na jednej strane ako veľmi dobrá vlastnosť ale na druhej strane tým, že on má tú potrebu toho vzťahu k tomu dieťaťu, to dieťa ako keby zavaloval.

23. Z listinného dôkazu predloženého otcom maloletého dieťaťa, a to správy zo Psychologického vyšetrenía zo dňa 25.02.2017 a 28.02.2017, ktoré uskutočnila Q.. H. J., poradenský psychológ má súd preukázané, že pre primeraný celkový vývin dieťaťa, dieťa potrebuje byť uspokojované a podporované obidvoma rodičmi. Poradenská psychologička doporučila striedavú osobnú starostlivosť v týždňových intervaloch. Ďalej uviedla, že pre dieťa je optimálne, aby cca v strede týždňového intervalu malo možnosť kontaktovať sa s druhým rodičom, za predpokladu, že rodič v rámci tohto spoločného času dieťa nerozruší, a nebude tento čas používať napríklad na zneistenie dieťaťa, či sa cíti dobre v prítomnosti rodiča u koho práve je, bude sa o druhom rodičovi negatívne vyjadrovať a podobne.

24. Z dôvodu, že otec maloletého dieťaťa trval na nariadení kontrolného znaleckého dokazovania, súd nariadil ďalšie znalecké dokazovanie znalkyňou V.. Q. O..

25. Znalkyňa V.. Q. O. súdu doručila Znalecký posudok č. 10/2017, z ktorých záverov vyplynulo, že ako emocionálne najvýznamnejšou osobou sa pre maloletú javí byť postava matky, s ktorou vzťah idealizuje. Výmeny medzi nimi akoby boli výlučne pozitívne, kedy jej matka venuje rovnaké množstvo pozitívnych citov ako dostáva od nej. Cíti sa byť preferovaná ako matkou, tak aj otcom. Má ťažkosti vyjadrovať negatívne emócie voči rodičom, napriek tomu, že vníma ich problematický vzťah. Takouto konformitou sa snaží zbaviť pocitov viny i úzkosti, že by mohla stratiť ich lásku, ak by vyjadrila vlastnú nespokojnosť s niečím. Svojich rodičov preto radšej idealizuje. Celkovo sa maloletá javí byť ako inhibovaná a úzkostná v určitom smere, čo mohlo prispievať aj k oneskorenému dodržiavaniu hygieny pri nočnom pomočovaní, kde zohráva rolu aj jej úzkostné prežívanie a nedôvera, že to zvládne. Keďže nedokáže dostatočne odreagovať vnútorné emočné konflikty, tieto sa môžu prejavovať formou takýchto psychosomatických ťažkostí spojených s úzkosťou.

Druhý najvýznamnejší vzťah je pre maloletú vzťah s otcom, kde dochádza k vyrovnanej výmene výlučne pozitívnych emócií. Oproti vzťahu s matkou je však aktuálne vzťah s otcom oveľa menej intenzívny. Otcovi navyše vyčíta, že je málokedy doma. Je prirodzené, že dieťa počas vývoja prechádza fázami, kedy raz potrebuje intenzívnejšie matku a v ďalšej vývinovej fáze je viac vývinových úloh viazaných s rolou otca. Len rešpektovanie týchto detských potrieb umožní vychovať zrelého jedinca s harmonickou osobnosťou. Partnerský vzťah rodičov sa javí ako stále nedostatočne uzavretý, kedy sa navzájom vnímajú prevažne negatívne, nedostatočne si dôverujú, jeden od druhého očakávajú ublíženie a pod vplyvom týchto emócií môžu mať obaja tendenciu hodnotiť aj neutrálne situácie ako negatívne zo strany druhého rodiča. Pravdepodobne nejde o úmyselné snahy druhého rodiča poškodiť, skôr o obranné senzitivne nastavenie proti ďalšiemu vzájomnému zraňovaniu sa. Zo záverov vyšetrovaní oboch rodičov vyplýva, že ani jeden netrpí takou osobnostnou patológiou, ktorá by mu znemožňovala primerane fungovať v bežnom živote a tiež sa samostatne kompetentne postarať o maloletú. Ako problematická sa však zatiaľ javí ich vzájomná spolupráca, ktorá nie je na takej úrovni, aby oba výchovné priestory boli intenzívne prepojené, oni tvorili silnú rodičovskú koalíciu a v prípade potreby maloletej by boli ochotní umožniť maloletej byť s druhým rodičom podľa jej aktuálnych potrieb, bez ohľadu na rozhodnutie súdu, či vlastný pocit rodičovskej nekompetencie alebo pocitu odmietnutia dieťaťom, keď chce byť práve s druhým rodičom. U maloletej ide o detskú osobnosť vo vývine s dostatočným potenciálom, kedy dokáže k situáciám pristúpiť racionálne, hoci zatiaľ má nedostatok skúseností, ale je schopná aj primerane emocionálne prežívať a prejavovať emócie iným. Ona sama pre dobré fungovanie potrebuje emocionálne pozitívnu atmosféru. Dobre pozná všeobecné spoločenské pravidlá a normy dospelých ako aj rovesníkov, a preto nemá väčšie ťažkosti spoločensky sa úspešne adaptovať. Správanie je prevažne determinované faktormi interpersonálnych vzťahov než zamerané na samostatné aktivity. Repertoár jej interpersonálnych výmen je ale zúžený. Prevláda komunikácia s okolím, a veľmi silná je jej potreba získať pozornosť a ocenenie od najbližších. Hoci všeobecné spoločenské pravidlá pozná, dospelým nie vždy situačne rozumie. Sama si uvedomuje rozpory a konflikty medzi rodičmi a odvodzuje z toho, že pozitívne vzťahy medzi ľuďmi nie sú bežné a je potrebné sa o ne snažiť. Vlastná agresivita sa u nej javí ako potlačená, chýba adekvátna schopnosť vždy dostatočne presadiť seba a svoje potreby, čo môže smerovať k tomu, že sa niekedy skôr snaží vyhovieť okoliu, a to aj na úkor presadenia svojich vlastných legitímnych vývinových potrieb. Môže teda dochádzať k tomu, že je menej detsky egocentrická, nedostatočne zameraná len na svoje potreby, a viac zohľadňuje a taktizuje vo vzťahoch s rodičmi. Takáto pretrvávajúca rodinná konštalácia v budúcnosti môže smerovať k tomu, že sa môže začať viac izolovať od ľudí ktorým nerozumie až prejavovať nižší záujem o iných. Pre vyššie uvedené sa zatiaľ javí pre maloletú osožnejšie zveriť ju jednému z rodičov, rozdeliť rodičovské kompetencie, aby nedochádzalo k vzájomným stretom a pnutiam, ale samozrejme umožniť dostatočný kontakt s druhým rodičom, ktorému nebude zverená do starostlivosti. Vzhľadom na pretrvávajúci intenzívnejší citový vzťah s matkou navrhuje maloletú zveriť do jej starostlivosti. Výhodou by bolo pre maloletú stabilné prostredie, ktoré by jej uľahčovalo koncentráciu na nastávajúce školské povinnosti, bez nutnosti neustále meniť svoje zvyky a prostredie, čo samotná maloletá hodnotí ako pre ňu už teraz ťažké (Z rozhovoru s maloletou: Dlhú je s mamičkou a dlhú je s očkou. Mýli sa keď niekde spinká, tak sa mýli a nevie kde je a to sa jej nepáči. Ona by viac chcela byť pri mamičke a pri očkovi menej.). Matka by v takom prípade mala kompetencie prevažne sa starať o oblasť vzdelávania maloletej. Otec sa vyjadril, že pre neho sú v takom prípade prijateľné dva víkendy v mesiaci a 2-krát týždenne poobedný kontakt s dcérou, kedy by ju sprevádzal na záujmovú činnosť, prípadne by si upevňovali vzťah pri nejakej pravidelnej spoločnej

aktivite. Striedali by sa teda týždne, kedy by bol s dcérou od 15.00 -17.00 hod. v pondelok a streda a v piatok by si ju prevzal na víkend, ktorý by spoločne trávili do nedele. Ďalší týždeň by sa s dcérou stretol v utorok a štvrtok od 15.00 -17.00 hod. a následne by ju odovzdal matke, s ktorou by maloletá trávila nasledovný víkend.

26. Z listinných dôkazov predložených matkou dieťaťa má súd preukázané, že matka poberá dávku v hmotnej núdzi, naposledy vo výške 120,--Eur mesačne polroka, prídavok na maloletú vo výške 23,52 Eur mesačne a mzdu 330,--Eur netto mesačne. Matka listinnými dôkazmi preukázala, že maloletej platí základnú umeleckú školu 20,--Eur za polrok, za obedy 23,--Eur mesačne, družinu 5,50 Eur mesačne, nakupuje jej ošatenie, hygienické potreby, školské pomôcky.

27. Otec maloletého dieťaťa je zamestnaný ako doručovateľ na Slovenskej pošte, s priemernou mesačnou mzdou vo výške 536,99 Eur netto a taktiež poberá úrazovú rentu vo výške 187,50 Eur mesačne. Otec maloletej má výdavky v súvislosti s bývaním vo výške 114,64 Eur mesačne (plyn zálohovo, RTVS, elektrina zálohovo), mesačne platí UPC vo výške 12,89 Eur mesačne, telefón a pravidelne spláca úver vo výške 90,09 Eur mesačne. Maloletej platil škôlku 15,--Eur mesačne, ďalej má výdavky s pohonnými hmotami 130,--Eur mesačne, strava a oblečenie mesačne 200,--Eur.

28. Na pojednávaní súdu dňa 14.09.2017 rodičia maloletého dieťaťa navrhli schváliť dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej S. S.. Kolízny opatrovník sa pripojil k navrhovanej dohode, nakoľko mal za to, že je plne v záujme maloletej.

29. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej C.m.p.), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

30. Podľa § 116 C.m.p., ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcom konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

31. Podľa § 38 ods. 1, 2 C.m.p., ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

32. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

33. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

34. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

35. Podľa § 65 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upravi rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní. Výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

36. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

37. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

38. Podľa § 25 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

39. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

40. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

41. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

42. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

43. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 5P/18/2016-57 zo dňa 30.08.2016 súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou V. Q. Z.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.09.2016. V rámci nariadeného znaleckého dokazovania účastníci konania neboli zaviazaní na zloženie preddavku na trovy znaleckého dokazovania. Následne uznesením číslo konania 5P/18/2016-82 zo dňa 15.12.2016 súd otcovi uložil povinnosť zložiť na trovy dôkazu preddavok vo výške 217,88 Eur v lehote do 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.12.2016.

45. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 5P/18/2016-104 zo dňa 23.01.2017 súd priznal znalkyni V. Q. Z. znalečné v sume 435,76 Eur, ktoré bolo vyplatené z preddavku vo výške 217,88 Eur zloženého otcom maloletého dieťaťa a v sume 217,88 Eur z rozpočtových prostriedkov súdu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.02.2017.

46. Z dôvodu, že štátu vznikli trovy v súvislosti s vyplatením znalečného ustanovenej znalkyni, súd rozhodoval o trovách konania štátu bez návrhu s poukazom na ustanovenie § 57 CMP. V konečnom rozhodnutí súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 57 CMP aj o nároku štátu na náhradu trov aj o výške priznaných trov.

47. Z dôvodu, že nariadenie znaleckého dokazovania znalkyňou V. Q. Z. bolo v záujme oboch rodičov, pričom otec zložil preddavok na trovy dôkazu vo výške 217,88 Eur, súd matku zaviazal na nahradenie

trov štátu v druhej polovici, t. j. 217,88 Eur, ktoré trovy štátu boli vyplatené znalkyni na základe uznesenia č. k. 5P/18/2016-104 zo dňa 23.01.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.02.2017.

48. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 5P/18/2016-89 zo dňa 04.01.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09.01.2017, súd otca zaviazal na zloženie trov preddavku vo výške 150,-- Eur, z dôvodu že otec navrhol vykonať dôkaz, a to vypočúť znalkyňu V. Q. Z. k jej znaleckému posudku. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 5P/18/2016-134 zo dňa 21.02.2017 bolo priznané znalkyni V. Q. Z. znalečné v sume 96,09 Eur a toto bolo vyplatené z preddavku otca maloletého dieťaťa, ktorý zložiť vo výške 150,--Eur. Z uvedeného preddavku zostalo nespotrebovaných 53,91 Eur.

49. Okresný súd Lučenec uznesením číslo konania 5P/18/2016-185 zo dňa 14.03.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.03.2017 nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou V. Q. O.. Otca zaviazal na zloženie preddavku vo výške 250,--Eur, nakoľko tento dôkaz navrhol vykonať on. Uznesením Okresného súdu Lučenec číslo konania 5P/18/2016-230 zo dňa 30.05.2017, súd priznal znalkyni V. Q. O. znalečné v sume 428,88 Eur, účtáreň Okresného súdu Lučenec vyplatila znalkyni znalečné vo výške 214,44 Eur z preddavku zloženého otcom, ktorý bol vo výške 250,--Eur a vo zvyšku 214,44 Eur z rozpočtových prostriedkov súdu. Nespotrebovaný zvyšok z preddavku zloženého otcom ostal 35,56 Eur (250 - 214,44). Zo zvyšku preddavku, ktoré otec zaplatil vo výške 150,--Eur za účelom výsluchu znalkyne V. Z. ostal nespotrebovaný preddavok zložený otcom vo výške 53,91 Eur (viď odsek 48). Spolu nespotrebovaný preddavok zo strany otca ostal vo výške 88,65 Eur (53,91 + 35,56).

50. Trovy, ktoré uhradza štát, a ktoré neboli zaplattené zo strany otca, ostali vo výške 214,44 Eur, z ktorej sumy je potrebné odpočítať preplatok na trovách dôkazu, ktoré zaplatil otec vo výške 88,65 Eur, čo je rozdiel suma 125,79 Eur, ktorú sumu má otec nahradiť štátu.

51. Súd matke aj otcovi určil dlhšiu lehotu na zaplattenie trov štátu s poukazom na ustanovenie § 232 ods. 3 CSP.

52. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

53. Súd dlhšiu lehotu na plnenie určil z dôvodu finančnej situácie rodičov, ktorých príjem nie je vysoký, musia zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa a výdavky súvisiace s bývaním a zabezpečením každodenných potrieb.

Poučenie:

Proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu rodičov nie je prípustné odvolanie podľa § 122 Civilného mimosporového poriadku. Kolízny opatrovník nie je oprávnený podať odvolanie voči výroku, ktorým súd schválil dohodu rodičov, nakoľko po vyhlásení rozsudku sa vzdal práva podať odvolanie voči tejto časti rozsudku.

Proti časti rozsudku, ktorým súd rozhodol o trovách štátu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Podľa § 376 Civilného mimosporového poriadku ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkazom pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.